



Universitat de Lleida

GUIA DOCENT  
**MALALTIES CUTANIES,  
AUTOIMMUNES I DE L'APARELL  
LOCOMOTOR**

Coordinació: Dra. Rosa M Martí Laborda

Any acadèmic 2015-16

## Informació general de l'assignatura

<b>Denominació</b>	MALALTIES CUTANIES, AUTOIMMUNES I DE L'APARELL LOCOMOTOR
<b>Codi</b>	100520
<b>Semestre d'impartició</b>	1r Semestre -Estudis de Grau- Feb/Set
<b>Caràcter</b>	Obligatòria
<b>Nombre de crèdits ECTS</b>	10
<b>Grups</b>	4 grups mitjans (1/4 classe): a, b, c, d
<b>Crèdits teòrics</b>	10
<b>Crèdits pràctics</b>	0
<b>Coordinació</b>	Dra. Rosa M Martí Laborda
<b>Departament/s</b>	Medicina, Cirurgia, Ciències mèdiques bàsiques
<b>Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant</b>	H Presencials: 102 H. No Presencials: 148
<b>Modalitat</b>	Presencial
<b>Informació important sobre tractament de dades</b>	Consulteu <a href="#">aquest enllaç</a> per a més informació.
<b>Idioma/es d'impartició</b>	Català, castellà
<b>Grau/Màster</b>	Grau (Nivell III MECES)
<b>Distribució de crèdits</b>	Presencial: 102 Grup sencer: 74 Pràctica: ----- Grup mitjà: 28 No presencial: 148
<b>Adreça electrònica professor/a (s/es)</b>	gariza.lleida.ics@gencat.cat manel.baradad@medicina.udl.cat mdboquet.lleida.ics@gencat.cat cardikan@hotmail.com jmcasanova@medicina.udl.cat ecuria@cirurgia.udl.cat rjovet.lleida.ics@gencat.cat marti@medicina.udl.cat jeoranes@hotmail.com jporcelp@yahoo.es lprats@cirurgia.udl.cat jcsacu@hotmail.com jtarragona@gss.scs.es fvilardell.lleida.ics@gencat.cat  soriavaxier@gmail.com ordonezsergi@gmail.com

Ariza Carrió, Gemma  
Baradad Brusau, Manel  
Boquet Estruch, Dolors  
Cardona Vernet, Josep M<sup>a</sup>  
Casanova Seuma, Josep Manel  
Curià Jové, Emili  
Jové Talavera, Ramón  
Martí Laborda, Rosa M<sup>a</sup>  
Oran Espuys, Jesús M<sup>a</sup>  
Porcel Pérez, José Manuel  
Prats Gispert, Laura  
Saló Cuenca, José Carlos  
Tarragona Foradada, Jordi  
Vilardell Villellas, Felip

Professors convidats:

Soria Gili, Xavier  
Ordoñez Palau, Sergi

## Informació complementària de l'assignatura

### 1. Introducció a l'assignatura i contextualització dins de l'ensenyament

Les Malalties Cutànies, Autoimmunes i de l'Aparell locomotor és una matèria que s'imparteix durant el primer semestre de cinquè curs.

En aquesta matèria es proporciona a l'estudiant els fonaments i coneixements per entendre, diagnosticar i plantejar el tractament de les malalties de la pell, les malalties de l'aparell locomotor (tan les que tenen un tractament fonamentalment mèdic com les que tenen un tractament fonamentalment quirúrgic) i les principals malalties sistèmiques autoimmunes que poden afectar, entre altres, aquest òrgans i sistemes. També es tracten els aspectes d'anatomia patològica i de rehabilitació relacionats amb les malalties mencionades i es fa una petita introducció sobre el concepte i utilitat de la Telemedicina.

La matèria està integrada per dos grans blocs de continguts que han estat pensats i dissenyats de forma coordinada i que són: I. Malalties cutànies, reumatològiques i sistèmiques autoimmunes i II. Traumatologia, rehabilitació de l'aparell locomotor i telemedicina. A la vegada, aquests es divideixen en un total de 5 sub-blocs, denominats Bloc IA: Malalties cutànies i dermatopatologia, Bloc IB: Malalties reumatològiques i sistèmiques autoimmunes, Bloc IIA: Nocions de Telemedicina, Bloc IIB: Traumatologia i anatomia patològica de l'aparell locomotor i Bloc IIC: Rehabilitació de l'aparell locomotor.

La matèria s'estructura en 102 hores presencials, que corresponen a 74 hores de classe magistral en grup gran i 23 seminaris (3 d'ells de 3 h) en grup mitjà (1/4 part del total d'alumnes matriculats). S'estima una dedicació no presencial de l'estudiant de 148 hores.

Totes les classes en grup únic i els seminaris (4 grups) son de 1 h de durada, excepte els seminaris de Traumatologia que son de 3 h .

El calendari d'exposició i discussió dels diferents temes a les classes i seminaris tracta de forma coordinada en el

temps aspectes relacionats entre sí, però que, en la pràctica mèdica, son objecte de diferents especialitats (Dermatologia, Reumatologia, Medicina Interna, Anatomia Patològica, Traumatologia, Rehabilitació) i sovint requereixen un abordatge multidisciplinari. Per exemple, les artritis seronegatives i la psoriasi, les vasculitis cutànies i les vasculitis sistèmiques, les principals col·lagenosis i les manifestacions cutànies de les mateixes, l'anatomia patològica de les diferents malalties cutànies i de l'aparell locomotor, la rehabilitació de la patologia reumatològica i traumatològica, etc.

La metodologia docent està dirigida al desenvolupament de l'aprenentatge de l'alumne a través de classes teòriques o magistrals clàssiques i de seminaris en grup reduït amb la participació activa de l'estudiant. A banda, es plantegen activitats dirigides que l'alumne haurà de desenvolupar a través del SAKAI i amb el suport de materials didàctics entregats o recomanats i s'encarregarà la elaboració d'alguns treballs. Les exposicions seran recolzades amb iconografia (diapositives i transparències) i presentacions amb ordinador (canó de projecció). En el cas de les malalties cutànies, gran part del material es pot trobar al web docent de Dermatologia: [dermatoweb.net](http://dermatoweb.net) (*Assignatura de Dermatología*).

## Objectius acadèmics de l'assignatura

### 2. Objectius d'aprenentatge

Els objectius d'aprenentatge estan relacionats amb les competències de la matèria. En aquest sentit els objectius generals són:

1. Adquirir els coneixements teòrics i pràctics de les principals malalties de la pell, autoimmunes i de l'aparell locomotor.
2. Diagnosticar i saber com tractar les malalties de la pell i de l'aparell locomotor més comunes que són motiu de consulta en assistència primària.
3. Reconèixer els símptomes i signes de les malalties autoimmunes multisistèmiques i de les malalties greus de la pell i de l'aparell locomotor.
4. Establir la indicació i realitzar la interpretació de les proves diagnòstiques més utilitzades a l'àmbit de la dermatologia, la reumatologia i la traumatologia, incloent l'examen anatomopatològic.
5. Conèixer els tractaments emprats pels especialistes pel tractament de les malalties autoimmunes multisistèmiques i les malalties greus de la pell i de l'aparell locomotor
6. Conèixer els recursos e indicacions per la rehabilitació de les malalties de l'aparell locomotor.
7. Adquirir unes nocions mínimes sobre les diferents formes de Telemedicina i la seva utilitat.

## Competències

**Competències Recollides al BOE 15 febrer 2008, Ordre Ministerial ECI/332/2008**

- 13) Conèixer la morfologia, estructura i funció de la pell
- 73) Conèixer els principis de la telemedicina
- 79) Reconèixer, diagnosticar i orientar el maneig de les principals patologies de la pell
- 83) Malalties de transmissió sexual
- 92) Reconèixer, diagnosticar i orientar el maneig de les principals patologies de l'aparell locomotor
- 99) Reconèixer, diagnosticar i orientar el maneig de les principals patologies del sistema immune
- 126) Anatomia patològica dels diferents aparells i sistemes
- 139) Farmacologia dels diferents aparells i sistemes
- 140) Fàrmacs analgèsics, antineoplàsics, antimicrobians i antiinflamatoris
- 150) Conèixer els fonaments de la rehabilitació, de la promoció de l'autonomia personal, de l'adaptació funcional de / a l'entorn, i d'altres procediments físics en la morbiditat, per a la millora de la qualitat de vida

## Continguts fonamentals de l'assignatura

### 3. Programa de continguts i cronograma.

#### 3.1.- Programa de continguts:

#### **MALALTIES CUTÀNIES, AUTOIMMUNES I DE L'APARELL LOCOMOTOR**

Classe 1: Presentació

#### **BLOC I: Malalties cutànies, reumatològiques i sistèmiques autoimmunes**

#### **Bloc IA: Malalties cutànies i dermatopatologia**

#### **Classes teòriques:**

Classe 2. Histologia i funcions de la pell normal.

Classe 3. Bases pel diagnòstic dermatològic

Classe 4. Dermatopatologia bàsica

Classe 5. Prurïja

Classe 6. Malalties ampul·làcies agudes

Classe 7. Malalties ampul·làcies cròniques

Classe 8. Malalties pustuloses

Classe 9. Psoriasi i altres m que cursen amb plaques eritematodescamatives de tronc i extremitats

Classe 10. Dermatitis atòpica i altres malalties que cursen amb plaques eritematoses facials

Classe 11. Dermatitis de contacte i altres malalties eritematoses de les mans

- Classe 12. Dermatosis caracteritzades per pàpules eritematoescatoses al tronc
- Classe 13. Dermatosis reactives: Urticària, vasculitis i panniculitis
- Classe 14. Discromies congènites i adquirides
- Classe 15. Malalties del cuir cabellut, del cabell i de les ungles
- Classe 16. Infeccions cutànies per papilomavirus i poxvirus
- Classe 17. Malalties de transmissió sexual
- Classe 18. Manifestacions cutànies de les malalties internes (I) (Manif cutànies de les col·lagenosis)
- Classe 19. Dermatopatologia inflamatòria
- Classe 20. Manifestacions cutànies de les malalties internes (II) (Sd neurocutanis i altres genodermatosi)
- Classe 21. Manifestacions cutànies de les malalties internes (III) (Manifestacions cutànies de les malalties hematològiques i limfomes cutanis 1aris, dermatosis paraneoplàsiques i manifestacions cutànies d'altres malalties internes)
- Classe 22. Carcinoma basocel·lular i altres tumors cutànies Bn i MI de superfície llisa
- Classe 23. Carcinoma escamós i altres tumors cutànies Bn i MI de superfície queratòsica
- Classe 24. Nevus melanocítics i melanoma cutani
- Classe 25. Dermatopatologia tumoral

## **Seminaris:**

**Sem 1. Bases pel diagnòstic dermatològic**

**Sem 2. Pruija**

**Sem 3. Malalties ampul·làcies i pustuloses (I)**

**Sem 4. Malalties ampul·làcies i pustuloses (II)**

**Sem 5. Malalties eritematoses i eritematodescamatives (I)**

**Sem 6. Malalties eritematoses i eritematodescamatives (II)**

**Sem 7. Malalties cutànies reactives**

**Sem 8. Discromies**

**Sem 9. Malalties del cuir cabellut, del cabell i de les ungles**

**Sem 10. Infeccions cutànies per papilomavirus i poxvirus**

**Sem 11. Malalties de transmissió sexual**

**Sem 12. Dermatopatologia inflamatòria**

**Sem 13. Manifestacions cutànies de les malalties internes**

**Sem 14. Càncer cutani no melanoma i tumors cutànies Bn del color de la pell**

**Sem 15. Tumors cutanis pigmentats**

**Sem 16. Dermatopatologia tumoral**

## **Bloc IB: Malalties reumatològiques i sistèmiques autoimmunes**

### **Classes teòriques:**

Classe 26. Artritis Reumatoide (I)

Classe 27. Artritis Reumatoide (II)

Classe 28. Espondiloartropaties ( I )

Classe 29. Espondiloartropaties ( I I)

Classe 30. Lupus eritematós sistèmic ( I )

Classe 31. Lupus eritematós sistèmic ( I I)

Classe 32. Síndrome antifosfolipídica

Classe 33. Esclerodèmia

Classe 34. Miopaties inflamatòries idiopàtiques

Classe 35. Síndrome de Sjögren

Classe 36. Vasculitis de vas grans y mitja

Classe 37. Vasculitis de vas petit

Classe 38. Artritis microcristal·lina

Classe 39. Artritis infeccioses

Classe 40. Malalties articulars degeneratives : osteoartritis

Classe 41a. Malalties metabòliques :Osteoporosi i Paget

Classe 41b. Altres malalties reumàtiques sistèmiques

Classe 41c. Fibromiàlgia

## **BLOC II: Traumatologia, rehabilitació de l'aparell locomotor i telemedicina**

### **Bloc IIA: Nocions de Telemedicina**

#### **Classes teòriques:**

Classe 42. Telemedicina

■

## Sem 17. Telemedicina

### **Bloc IIB: Traumatologia i anatomia patològica de l'aparell locomotor**

#### **Classes teòriques:**

Classe 43. Malalties del desenvolupament ossi

Classe 44. Patologia òssia vascular. Osteonecrosi asèptica

Classe 45. Infeccions del aparell locomotor: Òssies y articulares

Classe 46. Tumors primaris y metastàtics del aparell locomotor

Classe 47. Síndromes de atrapament i comprensió nerviosa. Síndrome compartimental

Classe 48. Fractures patològiques

Classe 49. Traumatismes articulars

Classe 50. Fractures als nens

Classe 51. Patologia de la regió de a espatlla a l'adult i al nen

Classe 52. Patologia traumàtica del cinturó escapular y del húmer

Classe 53. Patologia del colze a l'adult

Classe 54. Fractures i luxacions del colze i l'avantbraç

Classe 55. Patologia de canell i ma

Classe 56. Fractures i luxacions de carp, metacarp i dits

Classe 57. Patologia de maluc al nen

Classe 58. Patologia de maluc a l'adult

Classe 59. Patologia traumàtica de la pelvis

Classe 60. Patologia traumàtica del fèmur

Classe 61. Patologia del genoll

Classe 62. Fractures i luxacions de ròtula

Classe 63. Lesions lligamentoses i meniscals del genoll. Luxació del genoll

Classe 64. Fractures de tíbia

Classe 65. Patologia del peu



Classe 66. Patologia traumàtica del turmell i peu

Classe 67. Patologia congènita i traumàtica de la columna vertebral

Classe 68. Patologia dels eixos raquidis

Classe 69. Patologia degenerativa del raquis

Classe 70. Anatomia patològica dels tumors ossis

## **Seminaris:**

**Sem 18. Composició del sistema locomotor: component ossi, component articular i component muscular (3h)**

**Sem 19. Columna vertebral i pelvis: Biomecànica i patologia traumàtica del raquis (3h)**

**Sem 20. Lesions traumàtiques dels ossos: cicatrització i principis fonamentals de Tractament (3h)**

**Sem 21. Anatomia patològica dels tumors de parts toves**

## **Bloc IIC: Rehabilitació de l'aparell locomotor**

### **Classes teòriques:**

Classe 71. Rehabilitació d'algies d'origen vertebral, escoliosi idiopàtica i ajudes tècniques  
ortopèdiques

Classe 72. Rehabilitació a la patologia reumatològica (AR i Espondilitis anquilosant)

### **Seminaris:**

**Sem 22. Rehabilitació del politraumatisme i de la rigidesa articular**

**Sem 23. Rehabilitació en les artroplasties i en les amputacions d'extremitats  
inferiors**

### **3.2.- Cronograma:**

A continuació es detalla el cronograma de la matèria, amb els dies i hores de les sessions programades i els professors responsables:

<b>Dia</b>	<b>Horari</b>	<b>Continguts</b>	<b>Professor</b>
14-09-15	15-16	C1.Presentació	Dra. RM Martí
15-09-15	15-16	C2.Histologia i funcions de la pell normal	Dr. M Baradad
15-09-15	16-17	C26. Artritis Reumatoide (I)	Dra Boquet
16-09-15	15-16	C27. Artritis Reumatoide ( II)	Dra Boquet
16-09-15	16-17	C3.Bases pel diagnòstic dermatològic	Dra. RM Martí
17-09-15	15-16	C4. Dermatopatologia bàsica	Dr F Vilardell
17-09-15	16-17 (2 grups)	<b>Sem 1. Bases pel diagnòstic dermatològic</b>	<i>Dr. JM Casanova</i>
17-09-15	17-18 (2 grups)	<b>Sem 1. Bases pel diagnòstic dermatològic</b>	<i>Dra RM Martí</i>
18-09-15	15-16	C5. Pruija	Dr. M Baradad
21-09-15	15-16	C28. Espondiloartropaties ( I )	Dra Boquet
21-09-15	16-17 (2 grups)	<b>Sem 2. Pruija</b>	<i>Dr. JM Casanova</i>
21-09-15	17-18 (2 grups)	<b>Sem 2. Pruija</b>	<i>Dra. RM Martí</i>
22-09-15	15-16	C29. Espondiloartropaties ( II )	Dra Boquet
22-09-15	16-17	C6. Malalties ampul·làcies agudes	Dra. RM Martí
23-09-15	15-16	C7. Malalties ampul·làcies cròniques	Dr. JM Casanova
23-09-15	16-17 (2 grups)	<b>Sem 3. Malalties ampul·làcies i pustuloses (I)</b>	<i>Dr M Baradad</i>
23-09-15	17-18 (2 grups)	<b>Sem 3. Malalties ampul·làcies i pustuloses (I)</b>	<i>Dra. RM Martí</i>
24-09-15	15-16	C8. Malalties pustuloses	Dr. M Baradad
25-09-15	15-16	C30. Lupus eritematoso sistemic ( I )	Dr Porcel
25-09-15	16-17 (2 grups)	<b>Sem 4. Malalties ampul·làcies i pustuloses (II)</b>	<i>Dr. JM Casanova</i>
25-09-15	17-18 (2 grups)	<b>Sem 4. Malalties ampul·làcies i pustuloses (II)</b>	<i>Dra. RM Martí</i>
30-09-15	15-16	C9. Psoriasi i altres m que cursen amb plaques eritematodescamatives de tronc i extremitats	Dr. JM Casanova
30-09-15	16-17	C31. Lupus eritematoso sistemic ( II )	Dr Porcel
01-10-15	15-16	C32. Síndrome antifosfolipidico	Dr Porcel
01-10-15	16-17	C10. Dermatitis atòpica i altres malalties que cursen amb plaques eritematoses facials	Dr. JM Casanova
02-10-15	15-16 (TOTS)	<b>Sem 5. Malalties eritematoses i eritematodescamatives (I)</b>	<i>Dra. RM Martí</i>
05-10-15	15-16	C33. Esclerodermia	Dr . Porcel
06-10-15	15-16	C11. Dermatitis de contacte i altres malalties eritematoses de les mans	Dr. JM Casanova
07-10-15	15-16	C12. Dermatosis caracteritzades per pàpules eritematoescatoses al tronc	Dra. RM Martí
13-10-15	15-16	C34. Miopaties inflamatorias idiopàtiques	Dr . Porcel
13-10-15	16-17 (1 grup)	<b>Sem 6. Malalties eritematoses i eritematodescamatives (II)</b>	<i>Dr. X Soria</i>
13-10-15	17-18 (1 grup)	<b>Sem 6. Malalties eritematoses i eritematodescamatives (II)</b>	<i>Dra .RM Martí</i>
14-10-15	15-16	C13. Dermatosis reactives: Urticària, vasculitis i panniculitis	Dr M Baradad
15-10-15	15-16	C35. Síndrome de Sjogren . Vasculitis :generalidades	Dr. Porcel

15-10-15	16-17 (1 grup)	<b>Sem 6. Malalties eritematoses i eritematodescamatives (II)</b>	Dr. M Baradad
15-10-15	17-18 (1 grup)	<b>Sem 6. Malalties eritematoses i eritematodescamatives (II)</b>	Dra .RM Martí
16-10-15	15-16	C14. Discromies congènites i adquirides	Dra. RM Martí
16-10-15	16-17 (2 grups)	<b>Sem 7. Malalties cutànies reactives</b>	Dr JM Casanova
16-10-15	17-18 (2 grups)	<b>Sem 7. Malalties cutànies reactives</b>	Dra RM Martí
19-10-15	15-16	C36. Vasculitis de vaso grande y mediano	Dr. Procel
19-10-15	16-17 (1 grup)	<b>Sem8. Discromies</b>	Dr. JM Casanova
19-10-15	17-18 (1 grup)	<b>Sem8. Discromies</b>	Dra. Martí
20-10-15	15-16	C15. Malalties del cuir cabellut, del cabell i de les ungles	Dr. M Baradad
20-10-15	16-17 (1 grup)	<b>Sem8. Discromies</b>	Dr. M Baradad
20-10-15	17-18 (1 grup)	<b>Sem8. Discromies</b>	Dra. Martí
21-10-15	15-16	C37. Vasculitis de vaso pequeño	Dr. Porcel
21-10-15	16-17 (1 grup)	<b>Sem 9. Malalties del cuir cabellut, del cabell i de les ungles</b>	Dr. JM Casanova
21-10-15	17-18 (1 grup)	<b>Sem 9. Malalties del cuir cabellut, del cabell i de les ungles</b>	Dra. Martí
22-10-15	15-16	C16. Infeccions cutànies per papilomavirus i poxvirus	Dr. X Soria
22-10-15	16-17 (1 grup)	<b>Sem 9. Malalties del cuir cabellut, del cabell i de les ungles</b>	Dr. M Baradad
22-10-15	17-18 (1 grup)	<b>Sem 9. Malalties del cuir cabellut, del cabell i de les ungles</b>	Dra. Martí
23-10-15	15-16	C 17. Malalties de transmissió sexual	Dr. M Baradad
23-10-15	16-17 (2 grups)	<b>Sem 10. Infeccions cutànies per papilomavirus i poxvirus</b>	Dr Casanova
23-10-15	17-18 (2 grups)	<b>Sem 10. Infeccions cutànies per papilomavirus i poxvirus</b>	Dra Martí
26-10-15	15-16	C38. Artritis microcristal.lines	Dra Boquet
26-10-15	16-17 (1 grup)	<b>Sem 11. Malalties de transmissió sexual</b>	Dr Casanova
26-10-15	17-18 (1 grup)	<b>Sem 11. Malalties de transmissió sexual</b>	Dra Martí
27-10-15	15-16	C18. Manifestacions cutànies de les malalties internes (I)	Dra. RM Martí
28-10-15	15-16	C39. Artritis infeccioses	Dra Boquet
28-10-15	16-17 (1 grup)	<b>Sem 11. Malalties de transmissió sexual</b>	Dr Casanova
28-10-15	17-18 (1 grup)	<b>Sem 11. Malalties de transmissió sexual</b>	Dra Martí
29-10-15	15-16	C19. Dermatopatologia inflamatòria	Dr F Vilardell
30-10-15	15-16	C40. Malalties articulars degeneratives : osteoartritis	Dra Boquet
02-11-15	15-16	C20. Manifestacions cutànies de les malalties internes (II)	Dr. X Soria
02-10-15	16-17 (1 grup)	<b>Sem 12. Dermatopatologia inflamatoria</b>	Dr. F Vilardell
02-10-15	17-18 (1 grup)	<b>Sem 12. Dermatopatologia inflamatoria</b>	Dr. F Vilardell
03-10-15	15-16	C41a. Malalties metaboliques :Osteoporosi i Paget	Dra Boquet

04-11-15	15-16	C21. Manifestacions cutànies de les malalties internes (III)	Dr. JM Casanova
04-11-15	16-17 (1 grup)	<b>Sem 12. Dermatopatologia inflamatoria</b>	Dr. F Vilardell
04-11-15	17-18 (1 grup)	<b>Sem 12. Dermatopatologia inflamatoria</b>	Dr. F Vilardell
05-11-15	15-16	C22. Carcinoma basocel·lular i altres tumors cutanis Bn i MI de superfície llisa	Dr M Baradad
06-11-15	15-16	C23. Carcinoma escamós i altres tumors cutanis Bn i MI de superfície queratòsica	Dr. JM Casanova
06-11-15	16-17 (2 grups)	<b>Sem 13. Manifestacions cutànies de les malalties internes</b>	Dr. M Baradad
06-11-15	17-18 (2 grups)	<b>Sem 13. Manifestacions cutànies de les malalties internes</b>	Dra. RM Martí
09-11-15	15-16	C41b. Altres malalties sistèmiques	Dr. Porcel
09-11-15	16-17 (1 grup)	<b>Sem 14. Càncer cutani no melanoma i tumors cutanis Bn del color de la pell</b>	Dr Casanova
09-11-15	17-18 (1 grup)	<b>Sem 14. Càncer cutani no melanoma i tumors cutanis Bn del color de la pell</b>	Dra. RM Martí
10-11-15	15-16	C24. Nevus melanocítics i melanoma cutani	Dra. RM Martí
10-11-15	16-17 (1 grup)	<b>Sem 14. Càncer cutani no melanoma i tumors cutanis Bn del color de la pell</b>	Dr. M Baradad
10-11-15	17-18 (1 grup)	<b>Sem 14. Càncer cutani no melanoma i tumors cutanis Bn del color de la pell</b>	Dra. RM Martí
11-11-15	15-16	C25. Dermatopatologia tumoral	Dr F Vilardell
12-11-15	15-16	C41c. Fibromiàlgia	Dr. Ordóñez
13-11-15	15-16 (TOTS)	<b>Sem 15. Tumors cutanis pigmentats</b>	Dr. X Soria
13-11-15	16-17 (2 grups)	<b>Sem 16. Dermatopatologia tumoral</b>	Dr F Vilardell
13-11-15	17-18 (2 grups)	<b>Sem 16. Dermatopatologia tumoral</b>	Dr F Vilardell
<b>27-11-15</b>	<b>15-19</b>	<b>EXAMEN MCAL (1)</b>	
30-11-15	15-16	C42. Telemedicina	Dr JM Casanova
01-12-15	15-16	C43. Malalties del desenvolupament ossi	Dr Jové
02-12-15	15-16	C44. Patologia òssia vascular. Osteonecrosis asèptica	Dr Cardona
03-12-15	15-16	C45. Infeccions de l'aparell locomotor: òssies i articulars	Dr. Saló
04-12-15	15-16	C46. Tumors primaris i metastàtics de l'aparell locomotor	Dr Oran
04-12-15	16-17 (2 grups)	<b>Sem 17. Telemedicina</b>	Dr JM Casanova
07-12-15	15-16	C47. Síndromes d'atrapament i compressió nerviosa. Síndrome compartimental	Dr Saló
09-12-15	15-16	C48. Fractures patològiques	Dr Orán
10-12-15	15-16	C49. Traumatismes articulars	Dr Orán
11-12-15	15-16	C50. Fractures als nens	Dr. Orán
11-12-15	16-17 (2 grups)	<b>Sem 17. Telemedicina</b>	Dr JM Casanova
14-12-15	15-16	C51. Patologia de la regió de la espatlla a l'adult i al nen	Dra. Prats
14-12-15	16-17 (1 grup)	<b>Sem 21. Anatomia patològica dels tumors de parts toves</b>	Dr J Tarragona
14-12-15	17-18 (1 grup)	<b>Sem 21. Anatomia patològica dels tumors de parts toves</b>	Dr J Tarragona

15-12-15	15-16	C52. Patologia traumàtica del cinturó escapular i de l' húmer	Dra. Prats
15-12-15	16-17 (1 grup)	<b>Sem 21.</b> Anatomia patològica dels tumors de parts toves	Dr J Tarragona
15-12-15	17-18 (1 grup)	<b>Sem 21.</b> Anatomia patològica dels tumors de parts toves	Dr J Tarragona
16-12-15	15-16	C53. Patologia del colze a l'adult	Dra. Prats
17-12-15	8-9	C54. Fractures i luxacions del colze i avantbraç	Dra. Prats
17-12-15	15-16	C55. Patologia del canell i la mà	Dr Oran
18-12-15	8-9	C56. Fractures i luxacions de carp, metacarp i dits	Dra. Prats
18-12-15	15-18 (1 grup)	<b>Sem 18.</b> Composició del sistema locomotor	Dr Cardona
18-12-15	15-18 (1 grup)	<b>Sem 19.</b> Columna vertebral i pelvis	Dr Jove
18-12-15	15-18 (2 grups)	<b>Sem 20.</b> Lesiones traumàtiques dels ossos	Dr Oran
21-12-15	8-9	C57. Patologia de maluc al nen	Dr Curià
21-12-15	15-16	C58. Patologia de maluc a l'adult	Dr Curià
22-12-15	8-9	C59. Patologia traumàtica de la pelvis	Dr Curià
22-12-15	15-16	C60. Patologia traumàtica del fèmur	Dr. Curià
07-01-16	8-9	C61. Patologia del genoll	Dr Cardona
07-01-16	15-16	C70. Anatomia patològica dels tumors ossis	Dr J Tarragona
08-01-16	8-9	C62. Fractures i luxacions de ròtula	Dr Cardona
08-01-16	15-18 (1 grup)	<b>Sem 18.</b> Composició del sistema locomotor	Dr Cardona
08-01-16	15-18 (2 grups)	<b>Sem 19.</b> Columna vertebral i pelvis	Dr Jove
08-01-16	15-18 (1 grup)	<b>Sem 20.</b> Lesiones traumàtiques dels ossos	Dr Oran
11-01-16	8-9	C63. Lesiones lligamentoses i meniscals del genoll. Luxació del genoll	Dr Cardona
11-01-16	16-17 (1 grup)	<b>Sem 22.</b> Rehabilitació del politraumatisme i de la rigidesa articular	Dra G Ariza
11-01-16	17-18 (1 grup)	<b>Sem 22.</b> Rehabilitació del politraumatisme i de la rigidesa articular	Dra G Ariza
12-01-16	8-9	C63. Lesiones lligamentoses i meniscals del genoll. Luxació del genoll	Dr Cardona
12-01-16	8-9	C64. Fractures de tibia	Dr. Saló
12-01-16	15-16	C71. Rehabilitació d'algies d'origen vertebral, escoliosi idiopàtica i ajudes tècniques ortopèdiques	Dra G Ariza
12-01-16	16-17 (1 grup)	<b>Sem 22.</b> Rehabilitació del politraumatisme i de la rigidesa articular	Dra G Ariza
12-01-16	17-18 (1 grup)	<b>Sem 22.</b> Rehabilitació del politraumatisme i de la rigidesa articular	Dra G Ariza
13-01-16	8-9	C65. Patologia del peu	Dr. Saló
13-01-16	16-17 (1 grup)	<b>Sem 23.</b> Rehabilitació en les artroplasties i en les amputacions d'extremitats inferiors	Dra G Ariza
13-01-16	17-18 (1 grup)	<b>Sem 23.</b> Rehabilitació en les artroplasties i en les amputacions d'extremitats inferiors	Dra G Ariza
14-01-16	8-9	C66. Patologia traumàtica del turmell i del peu	Dr Saló
14-01-16	15-16	C72. Rehabilitació a la patologia reumatològica (AR i Espondilitis anquilosant)	Dra G Ariza

14-01-16	16-17 (1 grup)	<b>Sem 23.</b> Rehabilitació en les artroplasties i en les amputacions d'extremitats inferiors	<i>Dra G Ariza</i>
14-01-16	17-18 (1 grup)	<b>Sem 23.</b> Rehabilitació en les artroplasties i en les amputacions d'extremitats inferiors	<i>Dra G Ariza</i>
15-01-16	8-9	C67. Patologia congènita i traumàtica de la columna vertebral	Dr Jové
15-01-16	15-18 (2 grups)	<b>Sem 18.</b> Composició del sistema locomotor	<i>Dr Cardona</i>
15-01-16	15-18 (1 grup)	<b>Sem 19.</b> Columna vertebral i pelvis	<i>Dr Jove</i>
15-01-16	15-18 (1 grup)	<b>Sem 20.</b> Lesiones traumàtiques dels ossos	<i>Dr Cardona</i>
18-01-16	8-9	C68. Patologia dels eixos raquidis	Dr Jové
19-01-16	8-9	C69. Patologia degenerativa del raquis	Dr Jové
...-01-16	15-19	<b>EXAMEN MCAL (2)</b>	

#### 4. Programa detallat amb objectius específics de sub-bloc, classes i seminaris

### BLOC I: Malalties cutànies, reumatològiques i sistèmiques autoimmunes

#### Bloc IA: Malalties cutànies i dermatopatologia

##### OBJECTIUS GENERALS DEL BLOC IA:

1. Enumerar les lesions elementals de la pell i classificar les dermatosis segons la lesió elemental.
2. Diagnosticar i tractar les dermatosis més comunes que són motiu de consulta en assistència primària (infeccions bacterianes, fúngiques i víriques, MTS, èczemes, psoriasi, urticària, acne i alopecies).
3. Establir el diagnòstic diferencial d'aquestes dermatosis comunes.
4. Reconèixer les lesions cutànies que són signes de malalties internes (lupus eritematós, dermatomiositis, dermatosis paraneoplàsiques, vasculitis).
5. Reconèixer les lesions cutànies que indiquen gravetat (malalties ampul·làcies extenses, porpra, necrosi i nòduls cutanis).
6. Avaluar correctament les lesions tumorals de la pell, diferenciar els tumors benignes i malignes més comuns, en especial els melanomes.

7. Descriure i saber reconèixer al microscopi les principals característiques anatomopatològiques de les malalties cutànies benignes i malignes més freqüents i/o importants

## **Classes en grup únic:**

### **Classe 2. Histologia i funcions de la pell normal.**

Objectius:

1. Enumerar les diferents estructures tissulars cutànies
2. Descriure les característiques dels components cel·lulars de l'epidermis i la derma i la seva funció
3. Descriure els fets fonamentals dels processos de queratinització, melanogènesi i síntesi de col·lagen
4. Enumerar els diferents components de la derma i la seva distribució.
5. Enumerar els diferents annexos cutanis i la seva distribució anatòmica.
6. Descriure l'arquitectura de la xarxa de vascularització de la pell.
7. Llistar els components del sistema d'innervació cutània i la seva funció.
8. Descriure els mecanismes que donen lloc al control de la temperatura interna.
9. Descriure les principals funcions metabòliques de la pell (síntesi de vitamina D i metabolisme dels andrògens)

### **Classe 3. Bases pel diagnòstic dermatològic**

Objectius:

1. Enumerar les dades fonamentals de la història clínica dermatològica.
2. Descriure les lesions elementals i les seves característiques
3. Enumerar 2 dermatosis representatives de cadascuna d'elles.
4. Descriure el patrons de forma i agrupació de les lesions elementals cutànies
5. Definir el fenomen de Koebner
6. Enumerar els patrons de localització de les lesions cutànies (dermatologia regional)
7. Diferenciar el significat de: dermatosi localitzada-generalitzada / dermatosi simètrica-asimètrica / dermatosi de zona exposada-zona coberta
8. Llistar els motius de consulta més freqüents
9. Posar exemples de malalties cutànies de cadascuna de les condicions esmentades

### **Classe 4. Dermatopatologia bàsica**

A) Continguts:

- Història i descripció dels procediments bàsics en el diagnòstic anatomopatològic aplicat a les malalties de la pell. Principals tincions. Descripció dels canvis histològics bàsics objectivables en patologia cutània:

- Ortoqueratosi laxa i compacta, Hiperqueratosi ortoqueratòsica i paraqueratòsica, acantosi, disqueratosi, acantòlisi, balonització, patró líquenoide, espongiós, patró psoriasiforme, patró vesículo-ampul·laci, patró granulomatós, elastosi, fibrosi, patró vasculopàtic.

B) Objectius:

- Conèixer els canvis morfològics bàsics dels principals tipus de reacció tissular en les malalties cutànies.
- Comprendre la necessitat d'aportar dades d'orientació clínica a l'hora de sol·licitar el diagnòstic anatomopatològic de les malalties dermatològiques.

## **Classe 5. Pruija**

Metodologia: Presentació d'un cas de pruija generalitzada

Objectius:

1. Distingir els pacients amb pruija dels pacients amb dermatosis pruriginoses
2. Enumerar les dermatosis pruriginoses més freqüents
3. Enumerar les malalties internes que causen habitualment pruija
4. Avaluar correctament un malalt amb pruija (enumerar les proves complementàries a sol·licitar i el tractament simptomàtic de la pruija).
5. Enumerar els mediadors de la pruija
6. Descriure les vies sensibles de la pruija

## **Classe 6. Malalties ampul·làcies agudes**

Metodologia: Presentació d'un pacient amb brots recidivants de lesions vesiculosos agudes agrupades

Objectius:

1. Enumerar les malalties cutànies de curs clínic agut que es manifesten predominantment en forma de vesícules i/o butllofes
2. Classificar les malalties ampul·làcies agudes segons la distribució de les lesions (agrupades, disseminades o generalitzades)
3. Descriure les característiques clíniques, els mètodes de diagnòstic i el tractament de les infeccions per virus herpes.
4. Establir el diagnòstic i el tractament de l'impetigen estreptocòccic i estafilocòccic
5. Enumerar les característiques clíniques de l'eritema polimorf, la síndrome de Stevens-Johnson i la síndrome de Lyell.
6. Diferenciar la síndrome de Lyell de la síndrome de la pell escaldada estafilocòccica.

## **Classe 7. Malalties ampul·làcies cròniques**

Metodologia: Presentació d'un pacient d'edat avançada amb ampul·les generalitzades de 3 setmanes d'evolució

Objectius:



1. Descriure el mecanisme d'adhesió de la pell
2. Descriure els mecanismes patogenètics, els criteris diagnòstics i el tractament de les malalties ampul·làcies autoimmunes més comunes (pèmfig, pemfigoide i dermatitis herpetiforme)

## **Classe 8. Malalties pustuloses**

Metodologia: Presentació d'un pacient jove amb pústules facials

Objectius:

1. Establir un diagnòstic diferencial davant d'una dermatosi pustulosa
2. Descriure la patogènia, les característiques clíniques i el tractament de l'acne vulgar
3. Descriure les característiques clíniques i el tractament de l'acne rosàcia
4. Enumerar les característiques clíniques i el tractament de les infeccions bacterianes del fol·licle pilosebaci i de les glàndules sudorípares apocrines

## **Classe 9. Psoriasi i altres malalties que cursen amb plaques eritematodescamatives de tronc i extremitats**

Metodologia: Presentació d'un pacient amb plaques eritematoescatoses a braços, cames i tronc des de fa 3 mesos

Objectius:

1. Diferenciar les principals dermatosis que cursen amb plaques eritematodescamatives (en especial psoriasis, èczemes i tinya)
2. Descriure la epidemiologia i etiopatogenia de la psoriasi
3. Enumerar les diferents formes clíniques de psoriasi
4. Redactar el tractament d'un pacient amb psoriasis en plaques localitzades
5. Enumerar el tractament d'un pacient amb psoriasis moderada-severa.
6. Descriure els mètodes diagnòstics de les micosis cutànies.
7. Elaborar un pla profilàctic i terapèutic d'una micosi cutània.

## **Classe 10. Dermatitis atòpica i altres malalties que cursen amb plaques eritematoses facials i dels plecs**

Metodologia: Presentació d'un lactant amb plaques eritematodescamatives pruriginoses a la cara

Objectius:

1. Descriure la patogènia de la dermatitis atòpica
2. Descriure les lesions característiques
3. Diferenciar dermatitis atòpica i seboreica en un lactant
4. Elaborar un pla terapèutic per un lactant amb dermatitis atòpica
5. Enumerar les característiques de les dermatitis anomenades "formes frustrades d'atòpia"
6. Diferenciar les dermatosis que provoquen plaques eritematodescamatives a la cara
7. Descriure les característiques de la erisipela i de la cel·lulitis aguda i plantejar el seu tractament

8. Llistar les malalties a considerar en el diagnòstic diferencial del intertrígens, les seves característiques diferencials i el seu tractament

## **Classe 11. Dermatitis de contacte i altres malalties eritematoses de les mans**

Metodologia: Presentació d'un pacient, treballador de la construcció, amb plaques eritematodescamatives a dors de les mans

Objectius:

1. Diferenciar èczema agut, subagut i crònic
2. Descriure el tractament bàsic dels èczemes segons siguin "eixuts" o "humits"
3. Diferenciar les dermatosis que donen lloc a dermatosis palmo-plantars eritematoses, ja siguin "eixutes o "humides".
4. Enumerar els al·lèrgens més comuns que produeixen dermatitis al·lèrgica de contacte a les mans, als peus i a la cara
5. Plantejar les mesures de diagnòstic i tractament d'una dermatitis al·lèrgica de contacte

## **Classe 12. Dermatosis caracteritzades per pàpules eritematoescatoses al tronc**

Metodologia: Presentació d'un pacient amb una erupció pàpuloescatosa no pruriginosa al tronc

Objectius:

1. Enumerar les característiques diferencials de les dermatosis que cursen amb pàpules eritematodescamatives del tronc
2. Redactar un pla terapèutic per cadascuna d'elles

## **Classe 13. Dermatosis reactives: Urticària, vasculitis i panniculitis**

Metodologia: Presentació d'un pacient amb plaques pruriginoses eritemato-edematoses i evanescents

Objectius:

1. Diferenciar les dermatosis que cursen amb plaques eritemato-edematoses
2. Elaborar un pla terapèutic d'un pacient amb urticària aguda
3. Descriure els mecanismes patogènics de la urticària
4. Descriure el concepte de panniculitis, les panniculitis més freqüents i les seves causes
5. Enumerar l'interrogatori i les proves complementàries a demanar en un pacient amb eritema nuós
6. Redactar un pla terapèutic de l'eritema nuós
7. Descriure la clínica dermatològica de les manifestacions cutànies de les vasculitis
8. Enumerar l'interrogatori fonamental i les proves complementàries bàsiques a plantejar davant d'un pacient amb vasculitis cutània

## **Classe 14. Discromies congènites i adquirides**

Metodologia: Presentació d'un pacient amb taques depigmentades a la punta dels dits i al voltant de la boca

Objectius:

1. Enumerar les principals dermatosis congènites i adquirides que cursen amb taques hipopigmentades i les seves característiques diferencials
2. Descriure la etiopatogènia i les possibilitats terapèutiques del vitiligo
3. Enumerar les principals dermatosis congènites i adquirides que cursen amb taques hiperpigmentades i les seves característiques diferencials
4. Redactar el tractament de la pitiriasis versicolor i del cloasma
5. Llistar les causes de hiperpigmentació cutània difusa

## **Classe 15. Malalties del cuir cabellut, del cabell i de les ungles**

Metodologia: Presentació d'un pacient amb plaques alopèciques al cuir cabellut

Objectius:

1. Enumerar els processos que poden donar lloc a caiguda difusa de cabell
2. Diferenciar les alopècies localitzades
3. Diferenciar les plaques descamatives del cuir pilós
4. Elaborar un pla terapèutic d'una alopècia areata
5. Descriure el tractament de les tnyes del cuir cabellut
6. Descriure les característiques clíniques de les onicomicosis i la psoriasis unguial
7. Descriure el tractament de les onicomicosis

## **Classe 16. Infeccions cutànies per papilomavirus i poxvirus**

Metodologia: Presentació d'un pacient amb una lesió queratòsica al taló del peu, dolorosa.

Objectius:

1. Descriure les característiques clíniques dels diferents tipus de berrugues víriques
2. Diferenciar berruga plantar i clau plantar
3. Diferenciar berruga i *molluscum contagiosum*
4. Redactar el tractament de les berrugues en les seves diferents localitzacions i formes clíniques.
5. Descriure les característiques dels virus del papil·loma humà i els serotips, en especial els promotors de tumors
6. Descriure la patogènesis de les berrugues i dels *molluscum*.
7. Descriure la patogènia dels carcinomes associats a virus del papil·loma humà

## **Classe 17. Malalties de transmissió sexual**

Metodologia: Presentació d'un pacient amb una úlcera genital indolora i dura i adenomegàlies engonals

Objectius:

1. Descriure que cal fer front un pacient amb una malaltia de transmissió sexual
1. Diferenciar les principals úlceres genitals de causa venèria (lues primària, xancres i herpes simple genital)
3. Enumerar les característiques clíniques de la lues secundària i els seus trets diferencials respecte a altres malalties papuloescatoses
4. Redactar la conducta a seguir i el tractament de les MTS anteriorment mencionades
5. Diferenciar uretritis gonocòccica i no gonocòccica
6. Establir el tractament i la conducta a seguir front una uretritis

## **Classe 18. Manifestacions cutànies de les malalties internes (I)**

(Manifestacions cutànies de les col·lagenosis)

Objectius:

1. Enumerar les diferents formes clíniques de lupus eritematós cutani i les seves característiques morfològiques i immunofenotípiques.
2. Descriure la relació entre el lupus cutani i el lupus sistèmic.
3. Diferenciar lupus eritematós, dermatitis seborreica, dermatofitosi i rosàcia.
4. Enumerar el tractament del lupus eritematós cutani.
5. Reconèixer les manifestacions cutànies de l'esclerodèrmia cutània i sistèmica.
6. Enumerar els criteris diagnòstics de l'esclerodèrmia sistèmica difusa i de l'esclerodèrmia sistèmica limitada.
7. Descriure les manifestacions cutànies de la dermatomiositis i la seva avaluació

## **Classe 19. Dermatopatologia inflamatòria**

A) Continguts:

- Conèixer els principals aspectes morfològics de les diferents malalties cutànies inflamatòries i ampul·làcies: dermatitis perivascular superficial, dermatitis perivascular superficial i profunda, dermatitis nodular, dermatitis difusa, fol·liculitis, vasculitis, dermatitis fibrosants, panniculitis.
- Malalties que cursen amb ampolles intraepidèrmiques: impetigen ampul·lós, pèmfing, Hailey-Hailey.
- Malalties que cursen amb ampolles subepidèrmiques: eritema multiforme, pemfigoide, dermatitis herpetiformis, epidermolisi ampul·losa, malaltia de Darier.
- Comprendre les limitacions de l'estudi histològic en patologia inflamatòria cutània.

B) Objectius:

- Adquirir una sistemàtica de raonament que permeti, a partir de l'observació dels diferents canvis morfològics bàsics i la seva ubicació, orientar el diagnòstic anatomopatològic de les patologies cutànies de base inflamatòria, incloent-hi la patologia ampul·làcia.

## **Classe 20. Manifestacions cutànies de les malalties internes (II)**

(Manifestacions cutànies de les genodermatosis més comunes)

- 
- 1. Enumerar les lesions cutànies característiques de la neurofibromatosi i la epiloia.
- 2. Descriure les proves complementaries per l'estudi dels malalts amb neurofibromatosi o amb epiloia

## **Classe 21. Manifestacions cutànies de les malalties internes (III)**

(Manifestacions cutànies de les malalties hematològiques, limfomes cutànis 1aris, dermatosis paraneoplàsiques i manifestacions cutànies d'altres malalties internes)

Objectius:

1. Enumerar les manifestacions cutànies de les principals síndromes que donen lloc a hemorràgia i poliposi intestinal.
2. Descriure les manifestacions cutànies de la malaltia inflamatòria intestinal.
3. Reconèixer les dermatosis neutrofíliques i les malalties associades.
4. Enumerar les manifestacions cutànies de les malalties hepàtiques, renals i pancreàtiques més freqüents.
5. Avaluar al malalt amb una úlcera a les cames i establir el tractament de les úlceres venoses.
6. Descriure les característiques clíniques de les principals dermatosis paraneoplàsiques i les neoplàsies associades amb més freqüència.
7. Enumerar les manifestacions cutànies específiques i inespecífiques de la sarcoïdosi i conèixer el seu significat clínic.
8. Descriure les manifestacions cutànies de l'amiloïdosi sistèmica primària, la pel·lagra, el dèficit de zinc, la diabetis i la urticària pigmentosa,
9. Enumerar les manifestacions cutànies específiques i inespecífiques de les malalties hematològiques
10. Descriure les característiques clíniques de la micosi fungoide i la síndrome de Sézary

## **Classe 22. Carcinoma basocel·lular i altres tumors cutanis Bn i MI de superfície llisa**

Metodologia: Presentació d'una pacient amb un tumor facial semiesfèric del color de la pell

Objectius:

1. Descriure les característiques clíniques dels tumors del color de la pell i les claus diferencials
2. Descriure l'epidemiologia dels carcinomes cutanis
3. Llistar les principals diferències de comportament clínic entre el carcinoma basocel·lular i el carcinoma escatós (localització, lesions premalignes, disseminació)
4. Citar les possibilitats terapèutiques.

## **Classe 23. Carcinoma escamós i altres tumors cutanis Bn i MI de superfície queratòsica**

Metodologia: Presentació d'un pacient d'edat avançada amb múltiples lesions queratòsiques a la cara i el cuir pilós

Objectius:

1. Descriure les característiques diferencials dels tumors queratòsics.
2. Elaborar un pla terapèutic pel tractament d'aquests tumors.

## **Classe 24. Lesions melanocítiques benignes i melanoma cutani**

Metodologia: Presentació d'un pacient amb una lesió pigmentada máculopapular, irregular i policroma de creixement progressiu

Objectius:

1. Descriure l'epidemiologia i l'etiopatogènia del melanoma cutani
2. Descriure les característiques de les diverses formes clíniques de melanoma cutani
2. Descriure el pronòstic i el tractament actual del melanoma
3. Diferenciar les lesions cutànies pigmentades més freqüents
4. Enumerar els signes d'alarma d'una lesió pigmentada.
5. Llistar les principals mesures de fotoprotecció i fotoevitació

## **Classe 25. Dermatopatologia tumoral**

A) Continguts:

- Trets morfològics que caracteritzen les neoplàsies benignes i malignes: simetria, diferenciació, atípia nuclear, índex de proliferació.

- Característiques morfològiques d'alguns dels tumors cutanis benignes i malignes més freqüents: queratosi seborreica, queratoacantoma, queratosi actínica, malaltia de Bowen, malaltia de Paget, carcinoma basocel·lular, carcinoma escatós, nevus juntural, nevus compost, nevus intradèrmic, nevus displàsic, lentigen maligne, melanoma d'extensió superficial, melanoma lentiginós acral, melanoma nodular, melanoma desmoplàstic, nivell de Clark, Breslow.

B) Objectius:

- Comprendre la importància de l'anatomia patològica en el diagnòstic i estadiatge de la patologia neoplàstica cutània.
- Aprendre a reconèixer els trets morfològics que caracteritzen les neoplàsies benignes i malignes.
- Aprendre a seleccionar el tipus de procediment de biòpsia més adient en funció de l'orientació diagnòstica clínica.
- Conèixer les característiques histopatològiques d'alguns dels tumors cutanis benignes i malignes més freqüents.

**Seminaris:**

### **Sem 1. Bases pel diagnòstic dermatològic**

Objectius:

1. Distingir lesió elemental, color i forma de les lesions dels casos clínics test 1-19 del Tema 1 (Dermatoweb.net / Seminarios)

2. Distingir patró de distribució i localització (dermatologia regional) dels casos clínics test 20-35 del Tema 1 (Dermatoweb.net / Seminarios).

Activitats d'autoaprenentatge:

1. Respondre a les preguntes de l'autotest 1.1 i 1.2

## **Sem 2. Pruija**

Activitats:

1. Discutir els objectius dels casos clínics problema en relació a la patologia tractada a la classe 5

Cas 1, Sem 2. Pacient de 47 anys amb pruija genital de 15 dies de durada. Es tracta d'un pacient separat que viu sol i es bevedor i fumador habitual. A l'exploració presenta punts foscos adherits a l'arrel dels pels.

Objectius:

- 1) Enumerar les causes més freqüents de pruija genital
- 2) Anotar les característiques diferencials de les mateixes
- 3) Establir el diagnòstic d'aquest cas
- 4) Elaborar un pla terapèutic

Cas 2, Sem 2. Baró de 54 anys amb pruija generalitzada. A la exploració només es detecten excoriacions, sense dermatosi primària.

Objectius:

- 1) Enumerar les causes de pruija sense dermatosi associada.
- 2) Descriure la conducta a seguir front un pacient amb pruija sense dermatosi associada.

2. Activitats d'autoaprenentatge:

- Respondre a les preguntes del autotest 2

- Treballar els casos clínics test 1-6 del Tema 6 (Dermatoweb.net / Seminarios)

## **Sem 3. Malalties ampul·làcies i pustuloses (I)**

Activitats:

1. Discutir els objectius dels casos clínics problema en relació a la patologia tractada a la classe 6

Cas 1, Sem 3. Noi de 13 anys que presenta des de fa 1 setmana una erupció que afecta la cara, les mans, els avantbraços i el dors dels peus, formada per lesions papulovesiculoses, aïllades i confluents.

Objectius:

- 1) Descriure les característiques clíniques de l'eritema polimorf
- 2) Enumerar els agents etiològics de l'eritema polimorf i les dermatosi relacionades (Stevens-Johnson, NET)

3) Diferenciar les dermatosis que cursen amb vesícules agrupades

Cas 2, Sem 3. Nen de 7 anys amb papulo-vesícules intensament pruriginoses, recurrents, d'agrupació irregular, de 10 dies d'evolució. Des de fa 3 anys presenta lesions similars quan comença l'estiu.

Objectius:

- 1) Enumerar les característiques clíniques de les picades
- 2) Diferenciar-les de la urticària

Cas 3, Sem 3. Nen de 5 anys que presenta des de fa 4-5 dies lesions ampul·loses amb pus al tronc, que es trenquen ràpidament i deixen erosions superficials i crostes. La erupció s'estén de forma ràpida.

Objectius:

1. Descriure les característiques clíniques de l'impetigen (estafilocòccic i estreptocòccic) i les seves complicacions.
2. Diferenciar les dermatosis ampul·loses agudes de l'infància
3. Enumerar les mesures profilàctiques, higièniques i terapèutiques de l'impetigen (estafilocòccic i estreptocòccic).

2. Activitats d'autoaprenentatge:

- Respondre a les preguntes de l'autotest 3

- Treballar els casos clínics test 2 i 4 del Tema 7, 1, 3, 5 i 8 del tema 8, 8 del Tema 9, 1, 2 i 5 del Tema 15, 2 del Tema 16 i 1, 2 i 3 del Tema 22 (Dermatoweb.net / Seminarios)

## **Sem 4. Malalties ampul·làcies i pustuloses (II)**

Activitats:

1. Discutir els objectius dels casos clínics problema en relació a la patologia tractada a les classes 7 i 8

Cas 1, Sem 4. Baró de 53 anys que presenta des de fa 1 mes lesions ampul·loses generalitzades, que es trenquen fàcilment deixant erosions superficials doloroses. Des de feia uns 6 mesos tenia "llagues" a la boca.

Objectius:

- 1) Establir el diagnòstic d'aquest malalt
- 2) Descriure la patogènia de les lesions que presenta
- 3) Anotar les principals característiques clíniques diferencials entre les dermatosis d'aquest grup
- 4) Anotar les proves complementàries que serveixen per fer el diagnòstic i el resultat de les mateixes
- 5) Redactar el tractament

Cas 2, Sem 4. Pacient de 36 anys que presenta des de fa 8 dies lesions pustuloses a la regió lumbar, que es van estenent de forma ràpida. Son discretament doloroses a la pressió. No refereix cap malaltia de base.



Fa sauna de forma regular.

Objectius:

- 1) Enumerar les dermatosis que cursen amb lesions pustuloses
- 2) Anotar les principals característiques clíniques diferencials entre elles
- 3) Establir el diagnòstic d'aquest cas i l'etiologia més provable
- 4) Redactar el tractament

Cas 3, Sem 4. Varó de 52 anys que presenta des de fa 1 mes una erupció a les galtes formada per pàpules i papulopústules sobre un fons eritematós i amb telangiectàsies. Diu tenir molèsties oculars associades.

Objectius:

- 1) Establir el diagnòstic d'aquest cas
- 2) Redactar el tractament

2. Activitats d'autoaprenentatge:

- Respondre a les preguntes de l'autotest 4
- Treballar els casos clínics test 1-6 del Tema 23, 2-4 del Tema 7 i 1-4 del Tema 24 (Dermatoweb.net / Seminarios)

## **Sem 5. Malalties eritematoses i eritematodescamatives (I)**

Activitats:

1. Discutir els objectius dels casos clínics problema en relació a la patologia tractada a les classes 9 i 10

Cas 1, Sem 5. Pacient de 43 anys que presenta des de fa uns mesos una erupció intensament pruriginosa, formada per plaques eritematoescatoses al clatell i la regió sacra. La pruija es paroxística.

Objectius:

1. Descriure les característiques clíniques d'aquesta lesió
2. Diferenciar les dermatosis que produeixen plaques eritematoescatoses
3. Redactar el tractament d'aquesta dermatosi.

Cas 2, Sem 5. Baró de 54 anys, pagès, que presenta des de fa uns 20 dies una lesió al genoll dret que ha anat augmentant de forma progressiva i li produeix discreta pruija. No té lesions en altres localitzacions. Mai havia tingut lesions similars.

Objectius

1. Descriure les característiques clíniques d'aquesta lesió i quin es el seu mecanisme patogènic
2. Llistar el tractament d'aquest tipus de dermatosis (respecte a cadascuna de les formes clíniques)

Cas 3, Sem 5. Nena de 4 anys que presenta una placa eritematodescamativa al dors del nas, des de fa uns 20 dies.

Objectius:

1. Descriure les diferències de les plaques eritematodescamatives de la cara
2. Redactar el tractament d'aquest cas

Cas 4, Sem 5. Pacient de 26 anys que presenta des de fa uns 3 dies una erupció al centre de la cara, formada per plaques eritematoses, lleugerament descamatives, mal delimitades, que li produeixen discreta prurïja. Millora amb corticoides tòpics però les lesions reapareixen al poc temps. S'associa a descamació al cuir cabellut.

Objectius:

1. Diagnosticar aquest pacient
2. Diferenciar dermatitis seborreica, tinya facial y dermatitis de contacte de la cara
3. Elaborar un protocol terapèutic per aquest pacient

Cas 5, Sem 5. Pacient de 47 anys que presenta des de fa 3 mesos una placa eritematosa al plec intergluti que li produeix discreta prurïja. Es manté estable, es de color roig viu uniforme, sense vora de creixement ni pústules satèl·lits.

Objectius:

1. Enumerar les dermatosis que produeixen plaques eritematoses als plecs i les seves característiques diferencials
2. Redactar les possibilitats terapèutiques d'aquest pacient (incloent el vehicle i temps d'aplicació)

2. Activitats d'autoaprenentatge:

- Respondre a les preguntes de l'autotest 5 (5.1 i 5.2)
- Treballar els casos clínics test 1 del Tema 7, 5 del Tema 9, 5 del Tema 12, 2 del Tema 13, 1 del Tema 14, 1, 2 i 3 del Tema 15, 3 del Tema 31 i 4 del Tema 12 (Dermatoweb.net / Seminarios)

## **Sem 6. Malalties eritematoses i eritematodescamatives (II)**

Activitats:

1. Discutir els objectius dels casos clínics problema en relació a la patologia tractada a les classes 10, 11 i 12

Cas 1, Sem 6. Noi de 14 anys que presenta des de fa 1 mes una plaques eritematoses als engonals, que han anat augmentant en extensió i li produeixen discreta prurïja.

Objectius:

1. Descriure les característiques clíniques de la lesió que presenta aquest pacient

2. Elaborar el tractament d'aquest cas i les mesures profilàctiques.

Cas 2, Sem 6. Baró de 53 anys, ingressat a cirurgia, que rep tractament antibiòtic per una colecistitis, amb plaques eritematoses als engonals des de fa uns 10 dies, que li produeix discreta pruija.

Objectius:

1. Descriure les característiques clíniques de la lesió que presenta aquest pacient
2. Elaborar el tractament d'aquest cas i les mesures profilàctiques.

Cas 3, Sem 6. Mestressa de casa de 48 anys que consulta per presentar des de fa 6 mesos eritema difús amb descamació i fissures als palmells de les mans, més accentuat a nivell de la punta dels dits.

Objectius:

1. Enumerar les diferències entre les dermatosis eixutes de les mans
2. Redactar les característiques diferencials
3. Establir el diagnòstic d'aquest cas
4. Redactar l'actitud terapèutica

Cas 4, Sem 6. Noi de 19 anys, amb pruija entre els dits dels peus des de fa 2 mesos. A l'exploració s'observa descamació i fissures al tercer i quart espai interdigital dels peus.

Objectius:

1. Enumerar el diagnòstic diferencial de les plaques eritematodescamatives dels peus.
2. Descriure les característiques clíniques i de laboratori que permeten el diagnòstic diferencial.
3. Establir el diagnòstic d'aquest cas i la etiologia del mateix.
4. Redactar un pla terapèutic i enumerar les mesures profilàctiques.

Cas 5, Sem 5. Noi de 14 anys que presenta des de fa 1 mes una erupció asimptomàtica formada per pàpules eritematoescatoses que van començar al tronc i posteriorment s'han anat escampant cap a els braços, les cames i el cuir cabellut. Fa 2 anys va tenir un quadre similar que va remetre a l'estiu. A l'exploració no es detecten lesions a les mucoses però presenta les ungles piquetejades.

Objectius:

1. Enumerar les dermatosis papuloescatoses i les seves característiques diferencials
2. Descriure la evolució i el pronòstic d'aquest malalt
3. Redactar el tractament d'aquest pacient

Cas 6, Sem 6. Dona de 54 anys que presenta des de fa 1 mes una erupció holocorporal formada per pàpules eritematoescatoses, que li produeix pruija. Mai abans havia tingut lesions similars. A l'exploració es tracta de pàpules aplanades, de tonalitat eritematoviolàcia, amb discreta descamació superficial al gratat. No presenta alteracions unguials encara que a mucosa oral presenta plaques blanques d'aspecte reticulat.

Objectius:

1. Anomenar les característiques clíniques que permeten diferenciar aquest cas de la resta de dermatosis papuloescatoses.
2. Descriure la evolució natural d'aquesta malaltia
3. Redactar el tractament.

2. Activitats d'autoaprenentatge:

- Respondre a les preguntes de l'autotest 6
- Treballar els casos clínics test 1, 7 i 8 del Tema 9, 3 del Tema 14, 4 i 5 del Tema 15, 2 i 4 del Tema 16, 1 del Tema 12, 1 i 3 del Tema 13 i 6 del Tema 11 (Dermatoweb.net / Seminarios)

## **Sem 7. Malalties cutànies reactives**

Activitats:

1. Discutir els objectius dels casos clínics problema en relació a la patologia tractada a la classe 13

Cas 1, Sem 7. Dona de 22 anys amb nòduls eritematosos i dolorosos a ambdues cames de 7 dies d'evolució, de 3-5 cm de diàmetre, durs al tacte. Refereix artràlgies associades a nivell dels turmells.

Objectius:

1. Enumerar les dermatosis que cursen amb nòduls inflamatoris subcutanis i les seves característiques clíniques
2. Descriure el concepte clínic de panniculitis i les panniculitis més freqüents
3. Enumerar les causes d'eritema nuós
5. Descriure les proves complementàries a demanar per tal de descartar-les
6. Redactar un pla terapèutic

Cas 2, Sem 7. Dona de 37 anys amb petites lesions purpúriques a les cames, molt nombroses, que han aparegut en les darreres 48 hores. Les lesions son palpables al tacte i no desapareixen a la vitropressió. Pocs dies abans havia tingut un quadre de vies respiratòries altres. No refereix simptomatologia associada.

Objectius:

1. Enumerar el diagnòstic diferencial de les lesions purpúriques
2. Redactar les característiques diferencials
3. Establir el diagnòstic d'aquest cas
4. Enumerar l'interrogatori fonamental i les proves complementaries bàsiques a plantejar a aquesta pacient, tant per intentar determinar la causa de la dermatosi com la seva extensió

2. Activitats d'autoaprenentatge:

- Respondre a les preguntes de l'autotest 7

- Treballar els casos clínics test 1-6 del Tema 19, 1-5 del Tema 20 i 1-4 del Tema 21(Dermatoweb.net / Seminarios)

## **Sem 8. Discromies**

Activitats:

1. Discutir els objectius dels casos clínics problema en relació a la patologia tractada a la classe 14

Cas 1, Sem 8. Noi de 27 anys amb taques hiperpigmentades a tronc anterior i posterior, des de fa uns 2 mesos, que s'han anat escampant.

Objectius:

1. Enumerar les dermatosis que produeixen taques hiperpigmentades i les seves diferències
2. Redactar un pla terapèutic d'aquesta dermatosi
3. Anotar el diagnòstic

Cas 2, Sem 8. Noi de 17 anys amb taques hipopigmentades a les galtes des de fa uns 20 dies. No li produeixen molèsties i son discretament descamatives. L'estiu passat ja va tenir lesions similars.

Objectius:

1. Anotar el diagnòstic d'aquest cas i el seu tractament

2. Activitats d'autoaprenentatge:

- Respondre a les preguntes de l'autotest 8

- Treballar els casos clínics test 2 del Tema 9, 1-9 del Tema 17 i 1 del Tema 30 (Dermatoweb.net / Seminarios)

## **Sem 9. Malalties del cuir cabellut, del cabell i de les ungles**

Activitats:

1. Discutir els objectius dels casos clínics problema en relació a la patologia tractada a la classe 15

Cas 1, Sem 9. Dona de 37 anys amb caiguda difusa de cabell des de fa uns 2-3 anys i amb reducció de la densitat del mateix especialment a nivell de la regió frontoparietal. A l'exploració es detecta una alopecía difusa, amb pèrdua un 25-30% del volum del cabell, que es mes fi del normal.

Objectius:

1. Descriure les causes de caiguda difusa de cabell i les seves característiques.
2. Establir el diagnòstic d'aquest cas i el seu tractament

Cas 2, Sem 9. Ens consulten des del servei de Pediatria per un nen de 2 anys ingressat per que presenta des de fa unes 2 setmanes una placa a la regió temporal dreta, sobre la que es va produint una alopecía progressiva, i que està formada per diversos nòduls eritematosos, confluents, que drenen abundant material purulent. La simple tracció del cabell el fa caure amb facilitat. A l'exploració es detecta la presència d'adenomegalies retroauriculars doloroses i febreta de 37.5º C.

Objectius:

1. Enumerar el diagnòstic diferencial de les alopecies localitzades.
2. Descriure les característiques clíniques i de laboratori que permeten el diagnòstic diferencial.
3. Establir el diagnòstic d'aquest cas i la etiologia del mateix.
4. Redactar un pla terapèutic i enumerar les mesures profilàctiques.

Cas 3, Sem 9. Dona de 54 anys amb decoloració blanca de l'extrem de la unglia del primer dit del peu dret d'uns 6 mesos d'evolució, que ha anat progressant proximalment. A l'exploració veiem leuconiquia d'aquesta unglia, que afecta el 50% de la seva superfície, i hiperqueratosi subunguial gruixuda. No presenta lesions en altres parts del tegument.

Objectius:

1. Descriure les causes més freqüents de leuconiquia unguial i els criteris diferencials.
2. Establir el diagnòstic d'aquest cas
3. Redactar l'actitud terapèutica

2. Activitats d'autoaprenentatge:

- Respondre a les preguntes de l'autotest 9

- Treballar els casos clínics test 4 del Tema 9, 3 del Tema 12, 4 del Tema 13 i 1-3 Tema 25 (Dermatoweb.net / Seminarios)

## **Sem 10. Infeccions cutànies per papilomavirus i poxvirus**

Activitats:

1. Discutir els objectius dels casos clínics problema en relació a la patologia tractada a la classe 16

Cas 1, Sem 10. Nen de 3 anys amb petites pàpules al tronc, de superfície llisa, que es van escampant, des de fa uns tres mesos. Les lesions son asimptomàtiques, mesuren 2-3 mm i predominen a nivell del plec axil•lar esquerra.

Objectius:

1. Enumerar les dermatosis que produeixen pàpules del color de la pell i les seves característiques diferencials
2. Establir el diagnòstic d'aquest cas i la seva evolució i complicacions.
3. Citar la etiologia i el tractament d'aquesta dermatosis

Cas 2, Sem 10. Dona de 46 anys amb pàpules queratòsiques a dors de mans, del color de la pell normal o una mica hipocròmiques, des de fa uns 4 mesos. No li produeixen molèsties subjectives i no en té en altres localitzacions.

Objectius:

1. Enumerar el diagnòstic diferencial de les pàpules del color de la pell, queratòsiques i no queratòsiques
2. Establir el diagnòstic d'aquest cas i la seva evolució.
3. Citar la etiologia i les diferents possibilitats terapèutiques d'aquesta dermatosis.

2. Activitats d'autoaprenentatge:

- Respondre a les preguntes de l'autotest 10
- Treballar els casos clínics test 4, 6, 7 i 8 del Tema 8 (Dermatoweb.net / Seminarios)

## **Sem 11. Malalties de transmissió sexual**

Activitats:

1. Discutir els objectius dels casos clínics problema en relació a la patologia tractada a la classe 17

Cas 1, Sem 11. Baró que presenta supuració uretral als 2 dies d'una relació esporàdica, no professional.

Objectius:

1. Enumerar els agents etiològics de les uretritis
2. Enumerar les característiques clíniques diferencials
3. Enumerar les proves de laboratori que permetran el diagnòstic
4. Elaborar un pla terapèutic en cada cas i la prevenció de la malaltia
5. Establir el diagnòstic més probable en aquest cas

Cas 2, Sem 11. Baró de 23 anys amb pàpules genitals de 2 mesos d'evolució, de superfície papil·lomatososa i en forma de cresta de gall. Les lesions són indolores i es van escampant progressivament.

Objectius:

1. Establir el diagnòstic d'aquest cas
2. Elaborar un pla terapèutic
3. Descriure la complicació més important de la malaltia i la patogènia de la mateixa.

2. Activitats d'autoaprenentatge:

- Respondre a les preguntes de l'autotest 11
- Treballar els casos clínics test 1, 2, 3, 4 i 6 del Tema 11(Dermatoweb.net / Seminarios)

■

A) Continguts:

- Projectió d'imatges de biòpsies cutànies amb patologia de tipus inflamatori i patologia ampul·làcia.

B) Objectius:

- Adquirir un procediment raonat bàsic pel diagnòstic de la patologia cutània de naturalesa inflamatòria. Familiaritzar-se amb l'enfocament diagnòstic d'algunes de les malalties inflamatòries i ampul·làcies cutànies més freqüents.

## Sem 13. Manifestacions cutànies de les malalties internes

•

1. Discutir els objectius dels casos clínics problema en relació a la patologia tractada a les classes 18, 20 i 21

Cas 1, Sem 13. Dona de 53 anys amb eritema periocular i facial i pàpules eritematoviolàcies i queratòsiques sobre els artells. S'associa a febreta i dolor i debilitat muscular proximal que li dificulta rentar-se la cara i pentinar-se.

•

1. Diferenciar clínicament LES i dermatomiositis
2. Avaluar correctament un pacient amb LES i amb dermatomiositis

Cas 2, Sem 13. Dona de 47 anys amb historia de síndrome de Raynaud de 10 ans d'evolució. Últimament es queixa de dificultat en el moviment de flexo-extensió de les mans.

•

1. Diferenciar esclerodèrmia sistèmica difusa i esclerodèrmia sistèmica limitada
2. Avaluar correctament una pacient amb esclerodèrmia sistèmica

Cas 3, Sem 13. Pacient de 39 anys amb lesions vesiculoses i ampul·loses a dors de mans que apareixen des de fa 3-4 anys a l'estiu i curen deixant cicatrius residuals.

•

1. Enumerar les dermatosis que cursen amb lesions vesiculoses o exudativo-crostoses de les mans
2. Enumerar les característiques clíniques diferencials
3. Enumerar les proves de confirmació diagnòstica
4. Establir el diagnòstic i la prova de confirmació diagnòstica d'aquesta malaltia
5. Descriure els factors desencadenants
6. Redactar el tractament d'aquest cas

Cas 4, Sem 13. Noi de 19 anys amb taques pigmentades al tronc i lesions tumorals de consistència tova.

•



1. Enumerar les lesions cutànies de la neurofibromatosi i la esclerosi tuberosa
2. Enumerar les proves complementaries a realitzar en cada cas.

Cas 5, Sem 13. Dona de 49 anys amb hiperpigmentació del plec del coll i de les aixelles, que va augmentant en intensitat en els darrers 3 mesos.

•

1. Enumerar les dermatosis paraneoplàsiques i les seves manifestacions cutànies.
2. Enumerar la conducta a seguir front la sospita d'una dermatosi paraneoplàsica

Cas 6, Sem 13. Dona de 55 anys amb ulcera a la cama dreta, de 2 mesos d'evolució.

•

1. Diferenciar clínicament úlcera venosa, úlcera arterial i altres tipus d'ulceres a les cames
2. Redactar la conducta a seguir front un pacient amb úlceres a les cames.

Cas 7, Sem 13. Dona de 44 anys amb pàpules i plaques eritematoses i doloroses a part superior del tronc i la cara, amb febre elevada i leucocitosi.

•

1. Enumerar les característiques clíniques de la síndrome de Sweet
2. Enumerar les proves complementaries a realitzar en aquest cas.
3. Llistar les dermatosis neutrofíliques i les malalties associades

Cas 8, Sem 13. Pacient de 73 anys que consulta per pruija intensa associada a una erupció generalitzada en forma d'eritema i descamació. A l'exploració general es detecten adenomegàlies axil·lars grans, d'1-2 cm.

•

1. Descriure les dermatosis que donen lloc a eritrodèrmia i les seves diferències
2. Descriure les característiques clíniques i analítiques d'un pacient amb síndrome de Sézary
3. Enumerar les proves a realitzar per fer l'estadificació d'un limfoma cutani

2. Activitats d'autoaprenentatge:

- Respondre a les preguntes de l'autotest 12

- Treballar els casos clínics test 1-6 del Tema 31, 1-3 del Tema 30, 1-7 del Tema 32, (Dermatoweb.net / Seminarios)

## **Sem 14. Càncer cutani no melanoma i tumors cutanis benignes del color de la pell**

Activitats:

1. Discutir els objectius dels casos clínics problema en relació a la patologia tractada a les classes 22 i 23

Cas 1, Sem 14. Dona de 54 anys que presenta una lesió a la galta esquerra des de fa molts anys, que ha anat augmentant lentament de grandària al llarg dels anys encara que en els darrers mesos es manté estable. Sembla que al començament era quasi plana i pigmentada. Es tracta d'una pàpula de 5 mm, del color de la pell, semiesfèrica, de superfície llisa i consistència elàstica.

Objectius:

1. Descriure les característiques clíniques dels tumors del color de la pell i les claus diferencials
2. Establir el diagnòstic d'aquest cas

Cas 2, Sem 14. Noia de 22 anys amb lesió a l'espatlla dreta, de 6-7 anys d'evolució, de consistència dura, que es manté estable des de l'inici.

Objectius:

1. Enumerar el diagnòstic diferencial d'aquesta lesió
2. Establir les claus diferencials
3. Fer el diagnòstic d'aquest cas
4. Citar les possibilitats terapèutiques.

Cas 3, Sem 14. Baró de 57 anys amb lesió crostosa al llavi inferior d'1 any d'evolució, que ha anat augmentant de grandària i es de consistència dura.

Objectius:

1. Fer el diagnòstic d'aquest cas
2. Citar les possibilitats terapèutiques

Cas 4, Sem 14. Baró de 69 anys que presenta des de fa 3 mesos una lesió en forma de nòdul del color de la pell, que presenta en la seva part central una zona de queratina compacta en forma de "banya". La lesió ha crescut ràpidament fins la seva grandària actual que fa més d'1 cm i quan es treu la queratosi deixa una depressió central d'aspecte crateriforme.

Objectius:

1. Enumerar els tumors queratòsics i les seves característiques diferencials.
2. Descriure la seva evolució natural i el tractament recomanat.

2. Activitats d'autoaprenentatge:

- Respondre a les preguntes de l'autotest 13
- Treballar els casos clínics test 1, 2, 3 i 5 del Tema 26 i 1-4 del Tema 27

## **Sem 15. Tumors cutanis pigmentats**

Activitats:

1. Discutir els objectius dels casos clínics problema en relació a la patologia tractada a la classe 24

Cas 1, Sem 15. Noi de 22 anys amb múltiples lesions pigmentades per tot el tegument, de predomini al tronc, que van augmentant en nombre. Algunes de les lesions presenten una vora una mica irregular i son bicolors.

Objectius:

1. Enumerar els tumors cutanis pigmentats i les seves característiques diferencials
2. Descriure que cal fer front un pacient amb múltiples lesions pigmentades
3. Enumerar les lesions pigmentades premalignes i els signes d'alarma d'una lesió pigmentada

Cas 2, Sem 15. Home de 73 anys amb lesió pigmentada a galta dreta de 7-8 anys d'evolució, que ha anat augmentant lentament de grandària. Es una tumoració de 1.5 cm, de color marró fosc, amb fissures en superfície i de tacte raspós.

Objectius:

1. Redactar les característiques diferencials de les lesions pigmentades
2. Establir el diagnòstic i el tractament d'aquest cas.

2. Activitats d'autoaprenentatge:

- Respondre a les preguntes de l'autotest 14
- Treballar els casos clínics test 1 i 5 del Tema 26 i 1-6 del Tema 28 (Dermatoweb.net / Seminarios)

## **Sem 21. Dermatopatologia tumoral**

A) Continguts:

- Projecció d'imatges de biòpsies de tumors cutanis.

B) Objectius:

- Adquirir un procediment raonat bàsic pel diagnòstic d'alguns del tumors cutanis més freqüents.

## **Bloc IB: Malalties reumatològiques i sistèmiques autoimmunes**

### **OBJECTIUS GENERALS DEL BLOC IB:**

1. Orientar el diagnòstic en un pacient que presenta símptomes articulars
2. Establir les indicacions i contraindicacions dels fàrmacs comunament utilitzats en Reumatologia: antiinflamatoris no esteroides, corticoides, immunosupressors, uricosúrics, teràpies biològiques
3. Diagnosticar i tractar l'artrosi
4. Conèixer el tractament de les principals causes de monoartritis: artritis sèptica i microcristal.lines.
5. Avaluar i tractar una fibromiàlgia
6. Identificar els diferents tipus de espondiloartritis
7. Reconèixer les manifestacions articulars i extraarticulars de l'artritis reumatoide, així com els tractaments disponibles
8. Descriure les manifestacions clíniques principals i el tractament de les connectivopaties i vasculitis

### **Classes en grup únic:**

#### **Classes 26 i 27. Artritis reumatoide (I i II).**

##### **Objectius:**

- Descriure les principals manifestacions clíniques articulars i extraarticulars
- Entendre com es fa el diagnòstic d'Artritis Reumatoide
- Reconèixer les principals complicacions com l'amiloïdosi
- Conèixer el valor d'alguns paràmetres analítics com el Factor Reumatoide i els anticossos citrulinats

- Diferenciar el tractament simptomàtic dels fàrmacs que frenen l'activitat de l'Artritis Reumatoide i explicar els seus efectes secundaris

## **Classes 28 i 29. Espondiloartropaties (I i II)**

Objectius:

- Definir el concepte d'Espondiloartropatia i la seva classificació
- Conèixer les manifestacions clíniques i radiològiques de l'Espondilitis Anquilosant
- Descriure el ventall de manifestacions clíniques de l'artritis psoriàsica
- Entendre el concepte d'artritis reactiva i reconèixer la triada clínica que defineix la síndrome de Reiter
- Establir el tractament a seguir en les espondiloartropaties

## **Classes 30 i 31. Lupus eritematós sistèmic (I i II).**

Objectius: - Comprendre la patogènia de les malalties per dipòsit d'immunocomplexos

- Reconèixer les principals manifestacions clíniques del LES: articulars, cutànies i renals
- Enumerar els 17 criteris de classificació de la malaltia
- Identificar els principals autoanticossos relacionats amb el LES i les seves implicacions diagnòstiques i pronòstiques: anti-dsDNA, anti-Ro, anti-fosfolípid
- Establir un pla terapèutic per a les manifestacions lleus i greus de la malaltia: ús i indicacions de fàrmacs antipalúdics, corticoides i immunosupressors
- Reconèixer els potencials problemes de l'embaràs en el LES: lupus neonatal, avortaments i ús de medicacions

## **Classe 32. Síndrome antifosfolípidic**

Objectius: - Nomenar els criteris de classificació de la síndrome antifosfolípid primari (SAFP)

- Conèixer les manifestacions trombòtiques i morbiditat gestacional que caracteritzen la malaltia
- Reconèixer els diferents tipus d'anticossos antifosfolípid que poden determinar en el laboratori
- Explicar el tractament dels pacients amb SAFP, tant asimptomàtics com simptomàtics, incloent a la dona gestant

## **Classe 33. Esclerodèrmia.**

Objectius: - Definir l'esclerodèrmia limitada i difusa i indicar les seves principals característiques clínico-biològiques

- Diferenciar entre fenomen de Raynaud primari i secundari a esclerodèrmia: el paper de la capilaroscòpia i de la determinació d'anticossos antinuclears
- Reconèixer l'afectació esofàgica, pulmonar i renal de la esclerodèrmia
- Enumerar el criteris de classificació de la malaltia
- Descriure el tractament del fenomen de Raynaud, hipertensió pulmonar i fibrosi pulmonar associades a la malaltia

## **Classe 34. Miopaties inflamatòries idiopàtiques**

Objectius: - Recordar els 4 tipus de miopaties inflamatòries idiopàtiques: dermatomiositis, polimiositis, miositis per cossos d'inclusió i miopatia necrosant immunomitjançada

- Indicar les manifestacions cutànies patognòmiques i els símptomes musculars de la dermatomiositis
- Reconèixer la relació entre dermatomiositis i neoplàsia
- Diferenciar les miopaties inflamatòries d'altres causes d'afectació muscular
- Conèixer el paper de la biòpsia muscular per al diagnòstic definitiu de les miopaties inflamatòries
- Proposar un tractament inicial per a les diferents miopaties inflamatòries

## **Classe 35. Síndrome de Sjogren.**

Objectius:

- Conèixer el criteris de classificació del Sd de Sjogren
- Conèixer les manifestacions glandular i extraglandulars de la malaltia

## **Classe 36. Vasculitis de vas gran i mitjà**

### **Classe 37. Vasculitis de vas petit**

Objectius C 36 i 37: Classificar les vasculitis segons la nomenclatura de consens internacional de Chapel Hill 2012

- Reconèixer els símptomes de presentació i la necessitat de tractament urgent a l'arteritis de cèl·lules gegants
- Enumerar les vasculitis associades amb anticossos anti-citoplasma de neutròfil (ANCA)
- Esbossar el tractament de les vasculitis ANCA-positives
- Identificar les manifestacions clíniques de la malaltia de Bechet i conèixer les alternatives terapèutiques

## **Classe 38. Artritis microcristal·lines**

Objectius:

- Diferenciar el concepte de gota i el de hiperuricèmia
- Conèixer com es manifesten les artritis microcristal·lines
- Identificar els cristalls d'urat monosòdic i de pirofosfat càlcic
- Reconèixer les alteracions radiològiques típiques de la condrocalcinosi
- Explicar el tractament de la hiperuricèmia i de la gota

## **Classe 39. Artritis infeccioses**

Objectius:

- Entendre el concepte d'infecció articular i les possibles vies de disseminació
- Enumerar els agents infecciosos més freqüents com a causa d'infecció articular

- Conèixer el concepte d'Espondilodiscitis
- Identificar la forma de presentació de l'artritis tuberculosa, brucel·lar i gonocòcica
- Definir el tractament antibiòtic i quirúrgic a seguir en la infecció articular

## **Classe 40. Malalties articulars degeneratives: osteoartritis**

Objectius:

- Definir l'artrosi i descriure la seva fisiopatologia
- Descriure els principals factors predisposants per aquesta malaltia
- Enumerar les manifestacions clíniques segons la localització de l'artrosi
- Conèixer les imatges radiològiques acompanyants
- Establir un pla terapèutic amb tractament mèdic i altres mesures generals

## **Classe 41a. Malalties metabòliques: Osteoporosi i Paget**

Objectius :

- Definir el concepte d'Osteoporosi i Osteomalàcia
- Enumerar els factors que predisposen a l' Osteoporosi incidint en els més significatius
- Explicar com es fa el diagnòstic d'Osteoporosi i la interpretació de la Densitometria òssia
- Diferenciar el mecanisme d'acció dels diferents tractaments utilitzats per l'Osteoporosi i les seves particularitats pel que fa a formes d'administració i efectes secundaris
- Reconèixer les alteracions radiològiques típiques de la Malaltia de Paget

## **Classe 41b. Altres malalties sistèmiques**

Objectius::

- Conèixer el criteris diagnòstics de la malaltia de Still de l'adult
- Reconèixer les manifestacions clíniques de la policondritis recidivant
- Conèixer el aspectes clínics més rellevants de la malaltia relacionada amb IgG4
- Enumerar el criteris diagnòstics de la febre mediterrània familiar

## **Classe 41c. Fibromiàlgia.**

Objectius:

- Definir la Fibromiàlgia
- Conèixer les manifestacions clíniques de la Fibromiàlgia
- Establir el criteris diagnòstics de Fibromiàlgia
- Enumerar les possibilitats terapèutiques per aquesta malaltia

**BLOC II: Traumatologia, rehabilitació de l'aparell locomotor i telemedicina**

**Bloc IIA: Nocions de Telemedicina**

**OBJECTIUS GENERALS DEL BLOC IIA:**

**Classes teòriques:**

**Classe 36. Telemedicina**

■

**Sem 22. Telemedicina**

**Bloc IIB: Traumatologia i anatomia patològica de l'aparell locomotor**

**OBJECTIUS GENERALS DEL BLOC IIB:**

L'objectiu general es conèixer les malalties de l'aparell locomotor, tan en l'aspecte diagnòstic com terapèutic.

1. Orientació sindròmica general
2. Coneixement de la fisiologia i biologia òssia i articular i de la biomecànica de l'aparell locomotor
3. Coneixement de les diferents patologies, tan les traumàtiques com les ortopèdiques
4. Coneixement general dels mecanismes de reparació de les estructures de l'aparell locomotor. Estudi general de les fractures
5. Coneixement dels mètodes complementaris del diagnòstic, els seus principis i les seves indicacions
6. Coneixement de les diverses terapèutiques utilitzades a l'aparell locomotor i planificació del tractament més adequat a cada situació clínica



## Classes teòriques:

**Classe 43. Malalties del desenvolupament ossi**

**Classe 44. Patologia òssia vascular. Osteonecrosi asèptica**

**Classe 45. Infeccions del aparell locomotor: Òssies y articulares**

**Classe 46. Tumors primaris y metastàtics del aparell locomotor**

**Classe 47. Síndromes de atrapament i comprensió nerviosa. Síndrome compartimental**

**Classe 48. Fractures patològiques**

**Classe 49. Traumatismes articulars**

**Classe 50. Fractures als nens**

**Classe 51. Patologia de la regió de a espatlla a l'adult i al nen**

**Classe 52. Patologia traumàtica del cinturó escapular y del húmer**

**Classe 53. Patologia del colze a l'adult**

**Classe 54. Fractures i luxacions del colze i l'avantbraç**

**Classe 55. Patologia de canell i ma**

**Classe 56. Fractures i luxacions de carp, metacarp i dits**

**Classe 57. Patologia de maluc al nen**

**Classe 58. Patologia de maluc a l'adult**

**Classe 59. Patologia traumàtica de la pelvis**

**Classe 60. Patologia traumàtica del fèmur**

**Classe 61. Patologia del genoll**

**Classe 62. Fractures i luxacions de ròtula**

**Classe 63. Lesions lligamentoses i meniscals del genoll. Luxació del genoll**

**Classe 64. Fractures de tibia**

**Classe 65. Patologia del peu**

**Classe 66. Patologia traumàtica del turmell i peu**

**Classe 67. Patologia congènita i traumàtica de la columna vertebral**

**Classe 68. Patologia dels eixos raquidis**

**Classe 69. Patologia degenerativa del raquis**

**Classe 70. Anatomia patològica dels tumors ossis**

Objectius: Conèixer els principals aspectes morfològics i mecanismes patogènics dels tumors formadors d'os : osteoma, osteoma osteoide i osteosarcoma. Conèixer els principals aspectes morfològics i mecanismes patogènics dels tumors formadors de cartílag : osteocondroma, condroma i condrosarcoma. Altres tumors ossis : sarcoma de Ewing.

## Seminaris:

**Sem 18. Composició del sistema locomotor: component ossi, component articular i component muscular (3h)**

**Sem 19. Columna vertebral i pelvis: Biomecànica i patologia traumàtica del raquis (3h)**

**Sem 20. Lesions traumàtiques dels ossos: cicatrització i principis fonamentals de Tractament (3h)**

**Sem 21. Anatomia patològica dels tumors de parts toves**

Objectius: Característiques morfològiques dels tumors de teixit adipós, teixit fibrós, tumors fibrohistiocítics, de múscul esquelètic, de múscul llis i sarcoma sinovial.

## **Bloc IIC: Rehabilitació de l'aparell locomotor**

### **OBJECTIUS GENERALS DEL BLOC IIC:**

Introduir l'assignatura de Medicina Física i Rehabilitació de forma integrada en les assignatures troncales comunes amb l'especialitat, per poder donar a l'alumne del Grau de Medicina la visió conjunta de la patologia tractada i analitzar els diversos programes específics de tractament en Rehabilitació, per a les patologies més destacades i amb més incidència.

### **Classes teòriques:**

#### **Classe 71. Rehabilitació d'àlgies d'origen vertebral, escoliosi idiopàtica i ajudes**

##### **tècniques ortopèdiques**

Objectius: Orientar la etiologia, conèixer les pautes de tractament tant farmacològic com de cinesiteràpia i electroteràpia i les mesures de prevenció de les àlgies d'origen vertebral:. Descriure l'avaluació, seguiment i tractament conservador de l'escoliosi idiopàtica juvenil. Conèixer les diverses ajudes tècniques ortopèdiques que faciliten el tractament i milloren la funcionalitat dels pacients.

#### **Classe 72. Rehabilitació a la patologia reumatològica (AR i Espondilitis anquilosant)**

Objectius: Amb la finalitat d'incidir en l'afectació multisistèmica i en la discapacitat que genera, descriure el tractament de cinesiteràpia, rehabilitació respiratòria i teràpia ocupacional amb les adaptacions ortopèdiques que milloraran la funcionalitat, l'ergonomia articular i la independència per les activitats de la vida diària.

## Seminaris:

**Sem 22. Rehabilitació del politraumatisme i de la rigidesa articular**

Objectius: Presentació de casos clínics de pacients amb politraumatisme on s'evidenciarà la complexitat del seu tractament inicial i de les seqüeles articulars i neurològiques que comporten, s'incidirà de forma pràctica en l'objectiu de minimitzar el dèficits presents i evitar les lesions sobreafegides a la lesió inicial amb el tractament de cinesiteràpia, teràpia ocupacional i les ortesis necessàries.

## **Sem 23. Rehabilitació en les artroplasties i en les amputacions d'extremitats**

### **inferiors**

Objectius: Presentació de casos d'artroplasties de genoll, maluc i espatlla, per ser les més habituals en la població, el tractament de cinesiteràpia i la funcionalitat aconseguida valorada amb els qüestionaris de qualitat de vida genèrics i específics. En els casos del pacients amb amputació d'extremitats inferiors, es seguirà, amb un cas clínic, el procés rehabilitador per aconseguir l'adaptació i la utilització d'una pròtesi, que substitueix el segment amputat, per tal d'aconseguir la bipedestació i marxa del pacient.

## **Sistema d'avaluació**

### **5. Avaluació dels aprenentatges:**

#### **5.1.- Exàmens (40% i 40% de la nota final):**

- **1er examen: BLOC I:** Tipus test: 100 preguntes

Tipus pregunta curta: 50 preguntes sobre casos

clínic dermatològics presentats amb diapositives

- **2on examen: BLOC II:** Tipus test. 120 preguntes

Les preguntes tipus test tenen 5 respostes possibles i 1 sola resposta correcta.

Les respostes contestades erròniament descomten  
1)

segons la formula clàssica:  $A - (E/n - 1)$

(A= encerts, E = errors, n = nombre d'alternatives)

No s'aprovarà un examen si no es treu al menys una qualificació de 4 o més de cada sub-bloc, fàcilment identificables a cada examen (IA, IB, IIA, IIB i IIC).

Els 2 exàmens son recuperables a l'examen de juliol, tan conjuntament (si els 2 s'han suspès) com independentment (si s'ha superat 1 d'ells).

#### **5.2.- Avaluació continuada (20% de la nota final):**

## 5.2.1. Probes mitjançant SAKAI:

- Malalties cutànies (IA)
- Malalties reumatològiques i sistèmiques autoimmunes (IB)
- Dermatopatologia (IA)
- Anatomia Patològica dels tumors de l'aparell locomotor (IIB)
- Traumatologia (IIB)

## 5.2.2. Treballs

- Malalties cutànies (IA) (recull de les respostes a 1 seminari)
- Telemedicina (IIA)

## 5.2.3. Assistència a les activitats programades

Al començament del curs es detallarà quina és l'assistència mínima exigida

- Rehabilitació (assistència als seminaris) (IIC)

L'impacte de les diferents activitats d'avaluació continuada en el 20% de la nota final es calcularà de forma ponderada en relació als ECTS que depenen de cada part de la matèria.

Les activitats d'avaluació continuada, per definició, no son recuperables. Per tant, les qualificacions obtingudes a les mateixes durant el curs no es poden modificar.

La qualificació resultant de l'avaluació continuada només es tindrà en compte si s'aproven els 2 exàmens amb un 4 o més, de forma independent l'un de l'altre.

## 5.4.- Dates d'avaluació:

1er examen: 27-11-15      15-19 h

2on examen: ...-01-16      15-19 h

Examen de recuperació: Juny-juliol.-16      15-19 h

## Barem de qualificació:

0,00 - 4,99: SUSPENS

5,00 - 6,99: APROVAT

7,00 - 8,99: NOTABLE

9,00 - 10,99: EXCEL·LENT

## Bibliografia i recursos d'informació

### 6. Bibliografia i altres recursos.

Com texts generals de referència, atles i altres fonts informatives es recomanen:

#### DERMATOLOGIA

Burns T, Breathnach S, Cox N, Griffiths C. Rook's Textbook of Dermatology. John Wiley & Sons. 2013

Conejo-Mir J et al. Manual de Dermatologia. Grupo Aula Médica. 2009

Du Vivier. Atlas of Clinical Dermatology. Saunders (W.B.). 2012

Ferrandiz C. Dermatología Clínica. Elsevier España. 2009

Fitzpatrick TB. Dermatología en Medicina General. Editorial Medica Panamericana SA. 2009

<http://dermatoweb.net/>

<http://www.uv.es/derma/>

Wolff K, Fitzpatrick TB, Johnson RA, M.D. Atlas en color y sinopsis de dermatología clínica. Editorial Medica Panamericana SA. 2010

#### ANATOMIA PATOLÓGICA

Cotran RS, Kumar V, Collins T. Patología Estructural y Funcional (6a edició). McGraw-Hill, Madrid, 1999

Elder D et al. Lever's Histopathology of the skin. Lippincott-Raven

Herrera Ceballos E, Moreno Carazo A, Requena Caballero L, Rodriguez Peralto JL. Dermatopatología: Correlación clínico-patológica, Área Científica Menarini. Código: NER-309. (Nota: Disponible on-line, en el link:

<http://www.menarini.es/profesionales-de-la-salud/biblioteca/fondo-documental-propio/48-libros/328-dermatopatologia-correlacion-clinico-patologica.html>)

Kumar V, Abbas AK, Aster JC ROBBINS PATOLOGIA HUMANA (9ª EDICIÓN) Elsevier España 2013

Kumar, Cotran, Robbins. Patología Humana, 1997.

Mac Sween RNM and Whaley K. Patología de Muir. Ed. Interamericana McGraw-Hill, 1995.

Pardo FJ. Anatomía Patológica. Mosby/Doyma, Madrid, 1997.

Rubin E. Pathology. JB Lipincott Co, 1988.

Stevens A, Lowe J. Anatomía Patológica. Harcourt, Madrid, 2000.

Weedon D. SKIN Pathology. Churchill Livingstone

Cooke RA, Steward B. Atlas de Anatomía Patológica. Doyma, 1989.

Doerr W, Schumann G, Ule G. Atlas de Anatomía Patológica. Salvat, 1976.

Lefkowitz JH. Atlas de Histopatología. Doyma, 1992.

[http:// www.acmcb.es/societats/Anatomia](http://www.acmcb.es/societats/Anatomia)

## REUMATOLOGIA I MALATIES AUTOIMMUNES

Manual SER de diagnóstico y tratamiento de las enfermedades reumáticas autoinmunes sistémicas. Sociedad Española de Reumatología, 2014.

Fauci AS, Langford CA, eds. Harrison's Rheumatology, 3rd ed. New York: MacGraw Hill, 2013.

Farreras/Rozman. Medicina Interna. 17ed. Barcelona: Elsevier, 2012

## REHABILITACIÓ

FRONTERA W.R., DeLISA J.A., GANS B.M., ROBINSON L.R., WALSH N.E., BASFORD J.R.:

DeLisa's Physical Medicine and Rehabilitation: principles and practice.

Philadelphia: J.B.Lippincott, 2010.

WATSON T: Electroterapia. Práctica basada en la evidencia. 2009. Ed. Elsevier

ZAMBUDIO R: Prótesis, ortesis y ayudas técnicas. Jano, 2009. Ed. Elsevier.

BROTZMAN, S.B.: Rehabilitación ortopédica clínica. 2012. Ed. Elsevier.

ÁLVAREZ M., AGUILAR J.J., LLOPART N., MILLÁN L.: Evaluación de la escoliosis idiopática juvenil y del adolescente. Rehabilitación (Madr). 2009;43(06):270-4

HANDELMAN S., CARROLL L., CASSIDY D., SCHUBERT J., NYGREN A. : The bone and joint decade 2000-2010 task force on neck pain and its associated disorders. Spine. 2008; 33: S 5-7

PALOMINO B., JIMÉNEZ L., FERRERO A.: El dolor lumbar en el año 2009. Rehabilitación (Madr). 2010;44:69-81.

Monográfico. Papel del ejercicio en Rehabilitación Reumatológica. Rehabilitación (Madr) 2003, 37 (6), pp 303-400

KAELIN D., OH T., LIM P., BRANDER V., BIUNDO J.: Rehabilitation of Orthopedic and Rheumatologic disorders. 4 Musculoskeletal Disorders. Arch Phys Med Rehabil . 2000, 81 (3 suppl), pp s-73-77